

Yalnız taş duvar olmaz

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre
Aralık 2000 Sayı 7

**Değerli Tutlular,
Değerli Üyelerimiz,
Şeker bayramınızı ve yeni yılınızı kutlar,
başarı, sağlık ve mutluluklar dileriz.**

**Tutlular Yardımlaşma Derneği
Yönetim Kurulu**

Değerli Okuyucu,

Dut Pekmezi'nin bu yedinci sayısı biraz daha zengin, biraz daha Tutluluca sanki. İnanmıyorsanız okuyun.

*

Birinci kuşak Tutlulardan **Hacı Ali Kurşun** ile **Mehmet Karakuş** kısa bir söyleşi yaptı. Hacı Ali Kurşun kesin dönüş yapmış hemşerilerimizden. Anlatıklarını okurken kimileriniz eski günleri anımsayacak; duygulanacak, kimileriniz de birinci kuşağın nelerle karşılaştıkları konusunda az da olsa bir fikir sahibi olacaksınız.

*

Kasım ayında yaptığımız **Tutlular Gece** sine katılan ilçemiz Kaymakamı Sayın **İnci Sezer**'in ve Sayın Belediye Başkanı **Mahmut Karakuş**'un birer kutlama ve teşekkür faxs larını da yayımlıyoruz.

*

Belediye Başkanı **Mahmut Karakuş**'un **İsviçre**'de bulunması vesilesiyle **Mehmet Karakuş O**'nunla da belediye çalışmaları konusunda kısa bir söyleşi yaptı. İlginç olduğunu sanıyoruz.

*

Kamil Karakuş, derlemeleriyle **Tutçası... Türkçesi...** sayfasının oluşmasını sağladı. Sözcükleri rastgele sıraladık. Amacımız elbette bir sözlük hazırlamak değil. Sadece Tutlunun hangi sözcüklerle konuştuğunu yazıya dökerek kalıcı hale gelmesini sağlamak.

Bilineceği gibi, "**Alim unutmuş Kalem unutmamış.**" Dut pekmezi'nin bundan sonraki sayılarında da Tutca sözcükleri yayımlamaya devam edeceğiz. Bu sayımız da sadece isimlerden bir seçme yaptık. Gelecek sayılarımızda da fiillerden, sıfatlardan seçmeler yapacağız. Konuya ilgi duyanların Kamil Karakuş ile ilişki kurmaları bu konuyu daha da zenginleştirecektir düşüncesideyiz.

*

Mehmet Yılmaz geçen sayılarda olduğu gibi yine fıkralar derledi. Gülmemizi ve düşünmemizi sağlayan **Güldüşün** sayfasının oluşmasını sağladı.

*

Hamza Demir yine **İsveç**'ten bir bayram yazısıyla zenginleştiriyor Dut Pekmezi'ni. Okurken hem hüzünlenecek, hem de geleneklerin toplumlarda nasıl birbirine benze(me)düklerine, bir ölçüde tanık olacaksınız.

*

Dut Pekmezi'nin arka sayfası yine ata sözlerine ayrıldı. **Yollu Sözler**'i sizler de biliyorsunuz. Ama inanıyoruz ki, onları bir bütün halinde okuduğunuz zaman yeniden düşüncecek, içinizde yeniden birşeyler kımıldıyacaktır.

*

Dut pekmezi gibi şirin günler geçirmeniz dileğiyle...

Dut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği

3. Kongre

Yer : Robert Seidelhof 11
8048 Altstädten / Zürich

Tarih : 11 Subat 2001
Saat : 12.00 - 17.00

Değerli Üyelerimiz,

2000 yılının sonbaharında yapmamız gereken 3. Kongremizi, Kasım ayında yaptığımız gece yüzünden ertelemek durumunda kaldık.

Kış şartlarının biraz hafifleyeceğini düşünerek, Şubat ayının on birinde, pazar günü kongremizi yapmak için yukarıdaki adreste bir salon kiraladık.

Her kongremizde olduğu gibi bu kongremizde de geçmişin bir değerlendirmesini yapıp, geleceğe ilişkin kimi tasarımlar ve planlar yapmaya çalışacağız.

Kongremize eşinizi ve arkadaşlarınızı da getirebilirsiniz. Ancak sadece Sizin oy kullanma hakkınızın olduğunu, misafirlerin veya üye olmayanların oy haklarının olmadığını da anımsatalım. Ayrıca kongrenin daha sakin ve verimli olması açısından çocukların (mümkünse) getirilmesini, kongre salonunda yiyecek ve içecek bulunacağını da belirtelim.

Yıllık ödentilerinizi ilişikteki ödeme kağıdıyla Ocak sonuna kadar ödeyebilirsiniz.

Değerli Tutlular,

Tutlular Yardımlaşma Derneği sizin derneğinizdir. Tutluların birliğini beraberliğini geliştirmeye ve korumaya çalışıyor. Sizleri zaman zaman çeşitli vesilelerle bir araya getiriyor. Gücü ölçüsünde Tut'a ve Tutluya yardım ediyor, edecek.

Derneğinize üye olarak onu güçlendirmenizi ve zenginleştirmenizi bekliyoruz. Yıllık ödenti sadece yüz Franktır. İlişkikteki ödeme kağıdıyla yüz Frank gönderdiğiniz zaman derneğin üyesi olacak ve kongreye üye olarak katılacaksınız.

Bütün üyelerimizi ve hemşerilerimizi kongremize davet ediyoruz.

Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu

Bayramınız Kutlu Olsun

Evin yanındaki ormanda günlük yürüyüşümü yaparken **Dut Pekmezi**'ne yazacağım, bayrama ilişkin yazıyı kafamda kurmaya çalışıyordum. Cep telefonuma bir mesaj geldi Nusret'ten: "**Kadir Mahmut öldü.**" Ciddi bir rahatsızlığının olduğunu biliyordum. Yine de bir tuhaf oldum. Tatlı tatlı gülümseyişini hatırladım. Bizim kusağın "**Mahmut abisi**" idi. Gençliğimizde yaz tatilinin çoğunu onun kahvesinde geçirdik. Biz gençler masalarda öbek öbek toplanıp, bütün ciddiliğimizle dünyayı ve ülkemizi kötülüklerden nasıl kurtaracağımızı hararetle tartışırken, o - **Mahmut Ağa** - çay dağıtmaya gelir, gülümseyerek; "**gene deviriyonuz mu ne gençler?**" diye takıldı. Tartışmalarımızı başka birisi öyle gırgıra alsa hoşgörmezdik ama, söz konusu **Mahmut abimiz** olunca, bizler de güler geçerdik.

Şimdi düşününce, onun şakasının altında yalın halk gerçekliğinin yattığını anlıyorum. O, bizim "**kanatlı atlarla koştüğümüzü**" gözlemler, ama derin çocuk saflığıyla kendimizi insanlı, güzel değerlere adadığımızı bilir, bizleri severdi.

Tu'tun en güzel insanlarındandı. Nur içinde yatsın.

Bayram yazısına üzücü bir olayla başladım. Ama ne yaparsın hayat böyle: Kötülükle iyilik, şeytanla melek, geceyle gündüz, kederte neş'e hep yan yana, iç içe. Bayramlarda da ve toplumun diğer geleneklerinde de aslında böyle bir zıtlık var. Bir aylık oruçtan sonra üç gün bayram yapılması, yas ile sevincin iç içe yaşanması değil mi? Bu düşünce, öğrencilerimle **İsveç'in Noel** kutlamalarının tarihçesini anlatan bir belegeseli izledikten sonra iyice belirginleşti. Noel'de, kişinin karanlığına karşı caddeleri ve evleri aydınlatan ışıklar, günlük yaşamın hay huyu içerisindeki bencillik ve yalnızlığa karşı birlikte birşeyleri paylaşma, bu zıtlığı anlatmıyor mu?

İnsanoğlu doğada ve kendinde varolan karanlık ve kötülüğe karşı, aydınlık ve iyiliği güçlendirmeye çalışıyor. Dünyada hiç bir topluluk, "**öyle bir üç gün kutlayalım ki, o günlerde barışık olanlar küssün, kimse kimsese selam vermesin, herkes herkese zarar versin!**" dememiş.

Güzellik yüceltilerek yaşamda denge kuruluyor. Belki de bu yüzden bu gelenekler yüzyıllardır devam ediyor. Belki de bu yüzden değişik dinlerin ve toplumların bayramlarının özü hep aynı: Yardımlaşma ve başkalarıyla güzel şeyleri paylaşma. Bazı gelenekler şeklen bile birbirine çok benziyor.

İsveç'in Paskalya bayramında çocukların 'cadı' elbisesi giyinip, evlerin kapılarını şarkılar ve tekerlemeler söyleyerek çalması, yiyecek ve şeker toplamaları, bizim "çömçe gelin" geleneğine ne kadar benziyor!..

* * *

Bayramlarla - geleneklerle ilgili bir başka nokta da, her toplum dinsel geleneklerini, kendi eski gelenekleriyle karıştırarak değiştirdiği ve bunu zamana uydurduğudur. Bu yüzden İsveç'teki Noel kutlamaları 1400'lü yıllarda başka, 1800'lü yıllarda başka, şimdi ise daha başka olmuş. Yine bu yüzden her ülkede farklı şekillerde kutlanıyor Noel.

Şeker bayramı için de bu durum geçerli: Suudi Arabistan ile Libya'nın, Türkiye ile Endonezya'nın bayram kutlamaları farklı farklı. Hatta Türkiye'de bile, Tut'taki bayramlar başka, Giresun'daki veya Muğla'daki bayramlar başka.

* * *

Biz Tutlular, başka nerede olursak olalım, Tut'taki bayramların tadını alamayız. Çünkü oradaki bayramlaşma, biçimiyle, özel yemekleriyle, büyükhanası, büyükbabası, emmisi, dayısı, ahabıyla bir bütündür. Başka yerde bunların hepsini birarada bulmak imkansız. O yüzden içimizde birşeylerin eksikliğini hissederiz.

* * *

Geçenlerde, abimle Nusret ziyaretime geldiler. Birer hafta kaldılar. Ayının kırk türküsü varmış, 39'u alıç ile armut üstüneymiş. Biz de, kırk lafın 39'unu Tut üstüne konuştuk. Yazıyı abimin anlattığı bir Tut hikayesiyle bitirmek istiyorum.

...oruç tutarmış. Saatin olmadığı, iftan açmak için hocanın veya tüfeğin sesinin beklenildiği zamanlar.. İftar sofrası hazırlanır, aile efradı etrafına çömelip beklerken, bizimkisi çocuklara sigarasını yaktırır kül tablasına kor ezanı beklermiş. Bekle bekle, hocanın sesi yok. Birinci sigara yanar biter, ikincisini yaktırmış. O da azalmaya başlayınca; " De hadi ulan, bilmem neyini ne yaptığın, okuyorsan oku!" diye hocaya söğermiş. Sigara yakmaya iftar vaktinden hayli erken başladığı için, birkaç sigara yanıp bitermiş, ama bizimki de hocada bir şey bırakmamış.

Bayramınız ve yeni yılınız kutlu olsun.

Hamza Demir

Tutlular Gecesi..

Tutlular Eğlence Gecesi, 18 Kasım 2000, Cumartesi akşamı yapıldı.

Hemşerilerimizin birliğini ve yardımlaşmasını sağlamak; İsviçre'deki tanıdıklarımıza ve arkadaşlarımıza Tut'u ve Tutluyu tanıtmak; ko-nuşup görüşmek ve eğlenmek için düzenlediğimiz "gece" her yönüyle olumlu geçti.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da, hemşerilerimiz derneğimizi yalnız bırakmadı; gecemize kalabalık bir şekilde katıldı ve dayanışmasını gösterdi.

Tut kaymakamı Sayın İnci Sezer ve Belediye Başkanı Sayın Mahmut Karakuş davetimizi kabul ederek gecemize katıldılar ve kısa birer konuşma yaparak bizleri onurlandırdılar.

Avusturya'dan gelen müzik gurubu Ballu Kardeşler türkü ve şarkılarla, oyun havalarıyla hemşerilerimize güzel bir akşam yaşattı.

Bu yıl, tombalayı Mahmut Sarıcı ve eşi hazırladı. Tombala sadece zengin hediyelerle dolu değil, aynı zamanda o zengin hediyeler titiz ve düzenli bir şekilde kazananlara dağıtıldı. Sarıcı ve eşi dernek yönetim kurulunu büyük bir yükten kurtardılar.

Genç kuşaktan Mehmet Kızgın'ın Michael Jackson tiplemesiyle yaptığı gösteri herkesin, özellikle de gençlerin beğenisini kazandı.

Kamil Dontaş'ın diya ve sinevizyon programı geceye sevinç ve hüzün kattı.

Mahmut Karakaplan'ın hazırladığı bol kepeçe, soslu ve sebzeleli dana etini herkes, Neri man Sonkur'un pilavı ile iştah ve zevkle yedi.

Saniye Gündoğdu'nun, Yurdağül Yılmaz'ın, Fatma Karakuş'un yaptıkları içli köfteler sanki cerez gibi yenildi.

Fatma Karakuş'un yaptığı mezelerden başaka, İrfan Kurşun'un ve Hüseyin Aslan-taş'ın yoğurdukları çiğköfte, sadece raki içenleri değil, içmeyenleri de sevindirdi.

Zeynep Maraşoğlu'nun, kızlarının da yardımıyla yaptığı hitaplar, Tut'u İsviçre'ye getirdi.

Ali Dontaş, Mehmet Ertok, Kenan Dontaş, Recai Aytekin ve Ahmet Sonkur'un gece boyunca yaptıkları servis ve temizlik hizmetlerinin karşılığı zaten parayla ödenmez.

Elbette, şimdi burada daha adlarını sayamadığımız bir çok hemşerimizin çeşitli şekillerdeki çabalarıyla gerçekten zengin ve kaliteli bir "gece" yaptık.

Emeği ve katkısı olan bütün hemşerilerimize ayrı ayrı teşekkür ediyor, gelecek "gece"lerde yine beraber olalım diyoruz.

Yalnız taş duvar olmaz...

TYD Yönetim Kurulu

Tut Kaymakamı ve Belediye Başkanı İsviçre'deydi

18 Kasım 2000 tarihinde yapılan **Tutlular Gecesi'**ne davet edilen **Tut Kaymakamı Sayın İnci SEZER** ve **Belediye Başkanı Sayın Mahmut KARAKUŞ**, 17 ve 26 Kasım tarihleri arasındaki günleri **İsviçre'**de geçirdiler.

Tutlular Gecesi'nde birer kısa konuşma yapan Sayın Kaymakam ve Sayın Belediye Başkanı birliğin ve beraberliğin, yardımlaşmanın önemine değinerek, özellikle yaban ellerde yaşayan Tutluların buna daha çok ihtiyaçları olduğunu vurguladılar. Tutluların bu ihtiyacı hissettiklerini ve buna uygun olan atılımı yaparak, bir dernek kurduklarını anlatan yöneticiler, bundan dolayı Tutluları kutladıklarını belirttiler. Tut'un sadece havasının ve suyunun değil, insanların da güzel ve yardımsever olduğunu anlatan Tut Kaymakamı Sayın İnci Sezer, atılan adımların tamamlanmasını, dilek ve temennilerin sözde kalmamasını söyledi. Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin çabalarından da övgüyle söz eden Sayın Sezer, Tutlulara, derneğe sahip çıkmaları çağırısında da bulundu.

Sonraki günlerde de İsviçre'deki Tutlularla şu veya bu şekilde beraber olan ilçemizin yöneticileri, Tutluların yurtdışındaki yaşamlarını yakından gördüler ve izlediler. Bu çerçevede bir fabrika, bir hastahane ve bir de özel iş yerini gezerek, gözlemelerini zenginleştirdiler. Ayrıca bir çok aileyi evlerinde ziyaret ederek, onları daha yakından tanıdılar.

Sayın Kaymakam ve Sayın Belediye Başkanı bu gezi sırasında İsviçre'yi de (kısmen de olsa) tanıma olanağı buldular. İsviçre'nin kimi şehirlerini gezerek tarihi, dini ve sosyal yapıları yakından gözlediler.

25 Kasım 2000, Cumartesi öğleden sonra da bir sohbet toplantısı düzenlendi. Toplantıya hem iki yönetici, hem de Tutlu baylar ve bayanlar katıldı. Hem baylar, hem de bayanlar serbestçe çeşitli konulara değindiler. Katılımcıların çeşitliliği, düşüncelerin çeşitliliği ve konuşmaların samimi oluşu toplantıyı gerçekten olgun ve uygar bir toplantı haline getirdi. Tut'un sorunları, yapılabilenler, yapılamayanlar ve kimi özlemler dile getirildi.

İlçemiz Kaymakamı Sayın İnci Sezer'e ve Belediye Başkanı Sayın Mahmut Karakuş'a bizi ziyaretlerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Mehmet Karakuş

Tut Belediyesi

Belediye Başkanı
Mahmut Karakuş

Adaylığı düşünmüyordum..

Seçim yaklaştıkça partililer, arkadaşlar ve akrabalar bir araya girdiler. Çeşitli düzeylerde defalarca toplantılar yapıldı. Benden başka arkadaşların da adları gündeme geldi. Ancak sonuçta benim üzerimde yoğunlaşıldı, çok ısrar edildi. Bana maddi ve moral olarak destek olunacağını görünce, ben de Tut'a ve Tutluya hizmet için adaylığı kabul ettim ve çalışmalara başladık. Yoksa herhangi bir şekilde adaylığı düşünmüyordum.

Gereksiz şeyler vaat etmedim.

Seçim çalışmalarını mümkün olduğunca planlı yürütmeye çalıştık. Herkes üzerine düşeni fazlasıyla yaptı. Çalışkan ve dürüst bir belediye vaat ettik öncelikle. Temiz ve yeşil bir Tut yaratma, Tut'un şehirleşme sürecine olumlu katkılar yapma, asker ailelerine, öğrencilere, yaşlı kimsesizlere yardım sözleri verdik. Herhangi birilerini işe alma veya birilerine kişisel kazanç sağlama gibi özel vaatler vermedik. Halkımız da bu doğru anlayışımızı onayladı ve bizi kazandırdı.

Belediye sandığımdan daha kötü durumdaydı..

Seçimden çok önceleri ve seçim çalışmaları sırasında nasıl bir belediye teslim alacağımızı az çok tahmin ediyorduk. Çünkü geçmiş yönetimin tutumu oldukça laçka, adaletsiz ve savurgandı. Ama göreve geldikten sonra gördük ki, bu bozuk durum bizim tahminlerimizi kat kat aşmış... Bir kere borç gırtlaktaydı. 1997 yılından

beri Sosyal Sigortalar'a, Maliye'ye ve Emekli Sandığı'na bir kuruş pirim ödenmemişti. Bu kurumlar ise alacaklarını faizleriyle beraber almaya başlıyordu. Böyle olunca da ortaya korkunç borçlar çıkıyordu. Ayrıca çevre il ve ilçelerdeki esnaflara, Tutlu esnaflara bayağı yüklü borçlar yapılmıştı. Bundan başka İller Bankası'ndan kısa vadeli borçlar alınmış, bu borçlar da duruyordu.

Bunlar yetmiyormuş gibi bir de personel durumu vardı ki, işler acısıydı. Tut gibi küçük bir ilçenin belediyesinde 94 kişi çalışıyordu. Bu 94 kişi, ne doğru dürüst para alabiliyor, ne de hangi görevde olduklarını biliyordu.

İller bankası'ndan bize ayrılan para borçlara kesildiğinden belediyeye tek kuruş para gelmiyordu. Halen de gelmiyor. Çünkü borçlar azalmıyor artıyor.

Vaatleri zaten unuttuk.

Halka hizmet değil, personelin maaşlarını bile ödeyemez duruma geldik. İlk iş olarak 94 çalışandan, geçici işçi konumunda olanları çıkarttık. Şu durumda 34 belediye çalışanı mevcut.

Yerel yönetimlerde bir iyileştirme, bir reform yapılmadan belediye hizmetlerinin kaliteli bir şekilde halaka ulaşması zor görünüyor. Bu sıkıntı sadece bize göre değil hemen hemen bütün belediyeler bu durumda. Yalnız ikdidar partilerine mensup belediyeler bir bakıma gözetimeiliyor. Çeşitli formalitelerle bizim gibi muhalif belediyelerin hakları onlara aktarılıyor. Derdimizi de kimseye anlatamıyoruz.

Hizmet veremiyoruz..

Gerek parasal sıkıntı, gerekse de belediye personelinin uzman insanlardan oluşmaması, halka hizmetin çeşitliliğini ve kalitesini düşürüyor. Ben de dahil hepimiz elimizden geleni yapıyoruz ama işte her şey göz önünde..

Bizi sevindiren bir gelişme, Tut'a suyun gelmesi oldu. İçme suyu sorunumuz uzun bir süre için çözüldü. Zaman zaman şebekede kimi arızalar oluyor ama, bunlar gecici. Şimdilerde bir başka proje geliştirmeye çalışıyoruz. Tutlu ziraatçıları bir kooperatif çatısı altında birleştirerek Göksu'dan su almayı düşünüyoruz. Ayrıca başta Antep belediyesinin ve çevre belediyelerin ve bizim çabalarımızla şehir içi yollarda asfaltlamalar yaptık. Böylelikle ilçemiz biraz daha temiz duruma geldi.

Sorunları biliyoruz.

Tut'un sorunlarını biliyoruz. Sorunların çözümü için gerekli çabayı da gös-

teriyoruz. Anacak bir çok şey bizim gücümüzü aşıyor.

Tut'un sulama suyu ve kanalizasyon sorunu çözülmeyi bekliyor. Özellikle kanalizasyon konusu ivedilikle çözülmesi gereken bir konu. Ancak büyük devlet desteği gerekiyor.

Belediyenin daha aktif olması, atılıktan kurtulması için personelin farklı bir sistemle yeniden görev ve sorumluluk altına alınması gerekiyor.

Belediye gelirlerinin daha zengin hale getirilmesi için yeni yasalar ve yeni düzenlemeler gerekiyor.

Halkın yardımıyla...

Bütün işlerin çözümü için halkımızın destek vereceğini ve sabir edeceğini umuyorum. Karşılaştıkları sorunları veya herhangi bir konudaki düşüncelerini açık bir şekilde beni ziyaretlerinde dile getirmelerini bekliyorum.

Bu vesileyle bütün Tutlulara teşekkür ediyor ve mutluluklar diliyorum.

Mehmet Karakuş

Haceli Gurşun

Babama Gara Hasan derlerdi

Doğumum 1941. Altı kız bir oğlanız. Babam çiftçiydi. Gözümü açtım, ben de rençberliği gördüm. Biraz yetişince, babam bana da iki dana aldı. Başladım ben de çift sürmeğe. Rençberlikle büyüdüm ama , rençberliği hiç sevmedim. Çünkü işe dayanamıyordum; iş ağır geliyordu. Bir zaman geldi evlendim. Evlendikten beş ay sonra askere gittim. (1961) Önce İzmir / Narlıdere, sonra da Çorlu / Şoför Okulu. İlkokul mezunuyum. Bu yüzden askerde şoför oldum. Terhis olduktan sonra yine rençberliğe başladım. Ama halen işe dayanamıyordum.

37 gün sigortalı çalıştım..

Çifti çubuğu enişteme devredip, Adıyaman'da Sümerbank fabrikasına girdim. 1967'de iş başı yaptım. Sonra bir bayram izinine köye geldim. Babam beni tekrar Adıyaman'a işe bırakmadı. Dönüp dolanıp, „ Bir evin bir oğlusun, elin garip memleketinde ne işin var!“ diyor, başka şey demiyordu. Ama baktı ki, yine de kendisini dinlemiyorum. Köyde kalmam için Derebağ'daki bir bahçeyi ve bir tarlayı üstüme senet etti. Ben kaldım yine köyde. Ama o arada 37 gün fabrikada sigortalı olarak çalışmış oldum. Vesselam rençberlik yine başladı. Rençberlik başladı ama ben, bir türlü işe dayanamıyorum.

Bir gün bir turist pasaportu aldım. O zamanlar Nacar Bekir ve Abacı Çavuşunun Hancelisi İsviçre'delerdi. Doğrusu onların bana yardımcı olacaklarını düşünüyorum, onlara güveniyordum. Babamın karşı çıkmasına karşın, ben

kesin kararımı verdim. Evden ayrılırken babam boynuma sarıldı ve: „Ben daha dışarı, el içine çıkamam!“ dedi. Ağladı. Her halde yalnız kalmak gücüne gidiyordu. Ya da millet, „Gara Hasan'ın oğlu gurbete gitmiş!“ der diye utanıp, hayıflanıyordu.

Uçağı muçağı bilmezdim..

Memet Mıstafa'nın oğlu Ahmet'le yola çıktık. Polis Osman İstanbul'da çalışıyordu. Yanına uğrayıp bize yardımcı olmasını istedik. O'da bana bir bilet alıp uçağı bindirdi. O zamana kadar ne uçak, ne de havaalanı gördüm. Ahmet İstanbul'da kaldı.

Uçak epeyce bir zaman uçtuktan sonra Züriç'e indi. Türk mürk yok. Uçaktan inenleri takip ediyorum. Herkes ne yaparsa ben de onu yapıyorum. Herkes bir otobüse bindi, ben de bindim. İndiler ben de indim. Pasaport kontrolünü de atlattıktan sonra, cebimdeki adresi bir taksiciye gösterdim. Taksici beni Ahmet Efendi'nin Oğlu'nun adresine götürdü. Kapının önünde durdu. Tarih: 11.08.1971 Üçüncü katta isim yazılı: Ali Sonkur

Akşama kadar orada, kapının önünde bekledim. Herkes çalışıyormuş. Akşam olunca kapıcı ve hanımı geldiler, beni içeri aldılar. Ali Sonkur ancak gece saat 12'de geldi. Geldi ama beni tanımadı bile. Neyse kendimi tanıttım. O gece orda kaldık. Sabahleyin, „Seni bir otele yazdıralım“ dedi. Gittik bir otele üç günlüğüne yazıldım. Sonra Bekir Emmi geldi. Bir lokantaya gittik. Geçmiş gün tavuk mavuk yedik. kamımızı doyurduk. Otelde de gün geçtikçe

Tutular çoğalmaya başladı. Gelen geliyordu. Ne olduysa, bir kaç gün sonra otelde hastalandım. Hastalandım ama tam hastalandım. Zangır zangır titriyor, yataktan çıkıp ayağa kalkamıyordum. Bir hafta sonra Ali Sonkur beni bir doktora gösterdi. İğne ilaç tedavisi başladı.

İş beni iyileştirdi.

Daha ben hasta hasta yatarken bir iş haberi geldi. Lokantanın birinde bir işçiye ihtiyaç varmış. Çalışmam falan dediysem de, ben ayağa kalktım. Gidip adamla konuştuk. Anlaştık. İşe başladım. Ama bu gidip gelmeler, konuşmalar hep tercüman tarafından hallediliyor.

Ben de ağız var dil yok.

23 gün sonra oturma ve çalışma iznim geldi. Ayda 1000 Frank para veriyorlardı. Orada yatıp, orada yiyordum. İki ay çalıştıktan sonra, yine tercüman vasıtasıyla, domuz eti yemek istemediğimi söyledim. Buna çok kızdılar. Ben de valizimi alıp kapıya yöneldim. İşten çıkacağımı söyledim. bunun üzerine tekrar konuştuk ve anlaştık. Orada bir sene çalıştıktan sonra izine geldim. **İzine geldim ama babamı da bir daha göremedim. Ben köye gelmezden önce vefat etmişti.**

Hanım beni kandırdı!

İzinden döndükten sonra aylığım 100 Frank arttırdılar. Beğenmedim. İzmirli bir arkadaşın yardımıyla Sulgende **Ağaç Yetiştirme Okulu'nda** bir işe girdim. Bir sene de orada çalıştım. Sonra **Weinfelden'de Un ve Yem Fabrikası'na** geçtim. Tabii arada izine gidip geliyorum. Hanım, **"İlle beni de götür, bir bakar geri gelirim "** diyor. Bir iki **"yok mok,"** dedim. Sonra hanımı da getirdim. Geliş o geliş! Bir çanta fabrikasında bir sene çalıştı. Ama benim de fabrikada yedi senem doldu.

Bu arada Fidan da geldi. **Ombaşı Ali** bizi ailecek yanına, **et fabrikasına** aldırdı. ve **Weinfelden'den Wohlen'e taşındık.**

Yedi sekiz sene de et fabrikasında çalıştık. Tabii oğlanlar da geldi.

„gidekl!" demeye başladık

Zaman geçtikçe iyice sabırsızlandık. „gidekl!" demeye başladık. Bugün yarın derken zaman geçiyordu. Hanım geri dönüşü istemiyordu. Ama bende de sabır sabır kalmamıştı. Durmu şefe söyledik. Şefimiz de, kazandığımız parayı beğenmediğimizi düşünerek işten ayrılmak istediğimizi sanıyor, geri dönceğimize inanmıyordu. Ama ben kararımı verdim ve işten çıktım. Hanım çalışmaya devam etti. İşsiz kaldığım halde oturumumu üç sene daha uzattılar. İşsizlik parası bile almadım. Sonra hanım da çıktı. Ve kesin dönüş yaptık. Çocuklar evlendiler. Kendileri ana baba oldular. Orada kaldılar.

Bizi sevdiler..

İşverenler beni çok seviyorlardı. Çünkü her yerde, kendi işim gibi çalışıyordum. Paramızı verdiler. Bize bir kötülükleri olmadı. Bir döğüş kavga etmedik. Dil bilmediğim için perişan oluyordum. Yalnız dil yüzünden değil,

başka sebepler de vardı. Çoğumuzun görgüsü yoktu. Tuvalete oturmayı bile bilmiyor, tavuk gibi tuvalet taşının üstüne çıkıyorduk. Hanım Migros'taki domuz etlerini göstererek, „Aman elini atma, aman elini atma!“ diyordu. sonra herşeye alıştı.

Kalabalık misafirler..

Çocuklarla çok iyi geçindik. paralarını bana getiriyorlardı. Ben de harçlıklarını veriyordum. Sadece eve geç gelmeleri beni fazlasıyla rahatsız ediyordu. Çoğu geceleri uyuyamıyor, kapıda bekliyordum.

Tutlularla ilişkilerimiz de iyiydi. İyi olmayacak ne var? Sen iyi olursan herkeste iyi olur. Ancak zamanlı zamansız misafirlerimiz olurdu. Aynen Tut'taki gibi. Hem zamansız, hem kalabalık. Dolayısıyla çevre rahatsız olurdu. Çünkü herkes çalışıyor. Sabahleyin erkenden işe başlanacak. Komşularımız bizi ev sahibine şikayet etti. Ve bizi evden çıkarttılar. Bisefer sicilimiz de bu şekilde kötü yazıldığından, çok zor ev bulabildik.

Eli boş dönmesinler..

Herkes adımını doğru atsın. Paralarının kıymetini bilsinler. Orası yabancı bir devlet. „Haydi!“ deseler, mecburen terk edeceksin. Eli boş dönmesinler.

Yesinler içsinler ama, har vurup harman savurup, kumar oynamasınlar.

Orayı arzulamıyorum!

1990'da kesin dönüş yaptım. Orayı arzulamıyorum. Dil bilmiyordum, derdimi anlatamıyordum. Ne deseler kara kara bakıyordum. Bir seferinde Semra daha küçüktü, okula gidliyordu. Bir akşam baktık ki elinde bir pancarla geldi. Biz de kaynattık yedik. Ertesi gün okula gittiğinde pancarı ne yaptığını sormuşlar. Oysa, pancarın içi oyulup kafes gibi yapılacaktı. İçine de bir mum koyup fener alayı gibi bir şey yapıp, caddelerde dolaşarak bayram kutlanacaktı.

Oradan zevk almadım.

Dil bilseydim belki de severdim. Onları kötülemiyorum. her şeyleri planlı, her şeyleri tertemiz.

Canım sıkılmıyor..

Döndüğümde sigorta primlerimi ödedim. Emekli oldum. Evler yaptırdım. Tarlalar aldım. Çalışmakla da ancak bu kadar olur. Şimdi yaşımı aldım. Altmış yaşadım. Çalışmak tarafılsa değilim. Mersin'e gidiyorum. Tut'a geliyorum. Tut benim için heryeden iyi. Hiç canım sıkılmıyor.

Mehmet Karakuş

İki Kutlama

İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin sayın başkanı ve değerli yönetim kurulu üyeleri, 18 Kasım 2000 tarihinde gerçekleştirdiğiniz, Dostluk ve Dayanışma Gecesine bizleri davet ettiğiniz ve orada bulunduğumuz süre içerisinde bizlere gösterdiğiniz yakın ilgi ve dostluktan dolayı Sizlere ve Tutlu hemşerilerime teşekkür ediyorum.

Bu tür gecelerin gerçekleştirilmesinin ilçemiz ve vatandaşlarımız için son derece yararlı olduğuna inancımı yineleyerek sevgi ve selamlarımı sunuyorum.

İnci SEZER
Tutlu Kaymakamı

İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin 18 Kasım 2000 tarihinde yapılan gecesine bizi davet ettikleri ve on günlük süre içinde bizi misafir ederek ağırladıkları için başta dernek başkanı Mehmet Karakuş'a, dernek yönetim kurulu üyelerine ve Tutlu hemşerilerime teşekkür ederim.

Ayrıca, Tut'ta ve yurtdışında yaşayan bütün hemşerilerimizin Ramazan bayramlarını ve yeni yıllarını kutlar, sağlık, başarı ve nice mutluluklar dilerim.

Mehmet KARAKUŞ
Tut Belediye Başkanı

Güldüşün

Güzellik Geçer..

- Arkadaşları, Temel'e sormuşlar:
- Güzelliği mi, aptallığı mı tercih edersin?
Temel düşünmeye bile gerek duymaksızın, "güzelliği!" diye cevap verince, arkadaşları meraklanmış:
- Neden?
Temel:
- Güzellik geçicidir de ondan! Demiş.

Boşbogaz Komser!

- Trafik polisi, Temel'i yolda durdurmuş:
- Beyefendi on dakika önce kırmızıda geçtiniz. Ehliyetiniz lütfen!
Temel sormuş:
- Kim deyu benim kırmızı ışukta geçtiği mu daa ?
Polis:
- On kilometre geride bizim komser kontrol yapıyor. Fark etmediniz mi?
Temel:
- Amma boşbogaz koseriniz varmış! Ağzunda bakla islanmayı! Demiş.

Yarı Trabzonlu..

- Arkadaşları Cemal'e nereli olduğunu sormuşlar:
Cemal, " Yarı yarıya Trabzonluyum!" deyince, arkadaşları üstelemiş:
- Nasıl oluyor bu yarı yarıya? Anan mi baban mi Trabzonlu?
Temel ciddiyetini bozmamış:
- Trabzon'dan çıkarken 45 kiloydum, şimdi 90 kiloyum.

Temel'in Sigarası

- Temel, hergün oltasını alıp balık avına gidiyormuş. Her seferinde de

pantolonunun paçaları ıslak ıslak eve dönüyormuş.

Sebebini soranlara da:

- Paluk avlarken canum sikilayu. Sigara iceyrum. Sonra sigarayı denuze atup, pasup söndüreyrum. Diyormuş.

Niyazi'nin Ayakkabısı..

Niyazi ayakkabı almak için çarşıya çıkmış. Gezerken bir ayakkabıcıya girmiş. Dükkançıya, bir ayakkabı alacağını söylemiş.

Ayakkabıcı:

- Kaç numara giyiniyorsun?

Niyazi:

- Kırk iki. Ama sen kırk ver, daha iyi!
Şaşırın ayakkabıcı, "yaa olur mu?" diyecek olmuş.

Niyazi:

- Olur olur! demiş. Senin de anan baban, beninkiler gibi evde hasta yatmalar, sen de benim gibi yaparsın. Hiç olmazsa evde ayakkabılarımı çikartinca rahatlar, bir "oh!.." çekerim.

Kuşun Sütü

Aile çok yoksulmuş. Çocuk açlıktan ağlar dururmuş.

Annesi Emine:

- Ne ağlayırsun be yavrum? Evde bir kuşun sütü yok! Ne isteyorsun?

Çocuk ağlayarak:

- Ekmek!

Annesi:

- Sen de her seferinde en olmadık şeyler istersin benden.

Mehmet Yılmaz

Tutçası... Türkçesi...

Süllüm	: Merdiven
Çörten	: Damdaki yağmur sula rının akması için çoğunlukla ağaçtan veya tenekeden yapılan eğreti oluk.
Tuman	: Uzun don
Curun	: Üzümlü veya dutu ezerek suyunu çıkartmak için çoğunlukla kayalara oyulmuş düzgün oyma, oyuk.
İneğimsağma	: Gökkuşağı
Bıldır	: Geçen yıl
Guncuk	: Doğal yada sonradan yapılmış yerdeki oyuk, çukur.
Hellengaç	: Sahnecak
İzinneme	: Resmi nikah
Pürçüklü	: Havuç
Şoğra	: Çorba
Pipirim	: Semizotu
Şaert	: Çırak
Cırrık	: Ağustos böceği, cırcır
İtege	: Yerde ekmek yaparken ekmek tahtasının altına serilen unluk, un sofrası.
Söğülcen	: Toprak veya bağırsak solucanı
Heykat	: Hikaye, masal
Kepenek	: Kelebek
Lüvan	: Geniş, çoğunlukla önü açık salon.
Patlak	: İncir, yemiş
Goz	: Ceviz. Ayrıca iskambilde koz.
Gevel	: Kabuğu soyulmuş ceviz, fıstık veya badem.
Izar	: Kadınların örttüğü uzun ve geniş kumaş, çarşaf.
Tosbağa	: Kaplumbağa
Galın	: Başlık parası
Çağa	: Bebek, Küçük çocuk
Beklik	: Nişan takma
Him	: Duvarın temeli
Zortuk	: Hayvan tekmesi, hayvani tekme

Kamil Karakuş

Yollu Sözlör

- * Aklın yolu birdir!
- * Yolcu yolunda gerek!
- * Yolcunun atı tavlanmaz!
- * Ömür biter yol bitmez!
- * Yol adımla, su yudumla!
- * Erken kalkan çok yol alır!
- * Her yolun bir sonu vardır!
- * Cahil ile gitme yola, başına getirir bela!
- * Mahpus yata yata, yollar gide gide biter!
- * Söz var yola sokar, söz var yoldan çıkartır!
- * El ile düşme yola, sonra düşersin dile!
- * Her yol Bağdat'a çıkar!
- * En kısa yol, bilinen yoldur!
- * Yolunuz açık olsun!
- *

Tutlular Yardımlaşma Derneği
Postfach 854 / Lochergut / 8004 Zürich